

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Kopi: UPN

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.E.2-0-0.

Kontor
EUK

4. oktober 2012

SAMLENOTAT

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 15. oktober 2012

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 12. oktober 2012 - dagsordenspunkt rådsmøde (udenrigsanliggender) den 15. oktober 2012 - vedlægges Udenrigsministeriets samlenotat vedrørende de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Nicolai Wammen

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 4. oktober 2012

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 15. oktober 2012

SAMLENOTAT

<u>1. Sydlige naboer.....</u>	<u>2</u>
<u>2. Iran.....</u>	<u>5</u>
<u>3. Mali/Sahel</u>	<u>7</u>
<u>4. Østlige Partnerlande: Hviderusland, Georgien og Ukraine.....</u>	<u>10</u>
<u>5. ASEM topmødet</u>	<u>12</u>
<u>6. Mellemøsten</u>	<u>14</u>

1. Sydlige naboer

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet forventes at diskutere den seneste udvikling i Syrien samt vedtage rådskonklusioner herom. Fokus ventes bl.a. at være på FN's Generalforsamling. Der kan blive tale om endnu en stramning af sanktionerne mod Syrien. Som opfølgning på præsident Morsis besøg i Bruxelles forventes rådet at drøfte udviklingen i Egypten. Der ventes en drøftelse af situationen i Libyen herunder opfølgning i lyset af anslaget i Benghazi og evt. lidt bredere drøftelse af reaktioner på filmen "Innocence of Muslims".

2. Baggrund

I Syrien er regimet de seneste måneder gået over til brug af artilleri, kamphelikoptere og kampfly mod oprørerne med en generel forværring af sikkerhedssituationen til følge. Den væbnede opposition har vist sig stærkere end tidligere antaget og har intensiveret sine angreb og offensiver mod regimets styrker og faciliteter. Især Damaskus og Aleppo har været centrum for heftige konfrontationer mellem konfliktens parter. Ifølge syriske organisationers opgørelser ligger det samlede drabstal på minimum 20.000, hvoraf langt størstedelen er civile. En rapport fra FN's undersøgelseskommission af 15. august 2012 konkluderer, at både regimet og den væbnede opposition har begået krigsforbrydelser, men at forbrydelserne begået af regimestyrkerne og de regimetro Shabiha-militser er mere graverende, regelmæssige og omfangsrige. FN vurderer, at minimum 2,5 millioner mennesker har behov for akut humanitær assistance, mens 1,2 millioner er internt fordrevne. Op mod 300.000 mennesker er desuden flygtet til Syriens nabolande. Antallet af syriske flygtninge forventes – ifølge den nye FN Syrien responsplan - ved årets udgang at være på 710.000. FN's Sikkerhedsråd er fortsat splittet i spørgsmålet om Syrien, og der er ingen udsigt til snarlig fremdrift i FN-sporet. Situationen i Syrien drøftes under FN's Generalforsamling i New York. Mandatet for FN's observatørmission i Syrien, UNSMIS, udløb den 19. august 2012 og missionen har forladt Syrien. Efter Kofi Annans tilbagetræden er Lakhdar Brahimi blevet udpeget som ny udsending til Syrien. Brahimi har indikeret, at Annan-planen ikke længere har mulighed for at lykkes, men han har endnu ikke fremlagt en ny plan. Der et FN-forbindelseskantor i Damaskus under opbygning til støtte for Brahimis arbejde. Kontoret forventes at have ca. 15-20 ansatte. FN's Menneskerettighedsråd vedtog den 28. september en Syrien-resolution fremlagt af en række arabiske lande med følgende stemmefordeling: 41 for, 3 imod og 3 afståelser. Formålet med resolutionen var at forlænge mandatet for FN's undersøgelseskommission for Syrien. Danmark og de øvrige EU-lande co-sponsorerede resolutionen. Rusland bragte resolutionen til afstemning og stemte sammen med Kina og Cuba imod. Det næste møde i Syrien-vennegruppen forventes afholdt i Marokko i den sidste halvdel af oktober eller begyndelsen af november.

I august lykkedes det Egyptens præsident Morsi med udskiftninger i militærrådets top at fravriste militæret grebet om magten. Dermed blev den længe ventede overgang til civil styre endeligt gennemført. Efter forfatningsdomstolens opløsning af parlamentet, sidder præsidenten i dag med både den udøvende og lovgivende magt. Den nye forfatning er under udarbejdelse og ventes vedtaget omkring årsskiftet med afholdelse af parlamentsvalg senest to måneder derefter. Morsi har sat økonomien øverst på regeringens dagsorden for at indfri nogle af de meget høje forventninger befolkningen har til forbedringer af levevilkår, beskæftigelse og lov og orden. EU fortsæt-

ter sine bestræbelser inden for rammerne af det sydlige naboskab på at sikre, at forholdet til Egypten styrkes. Konkret omfatter EU's tilbud økonomisk integration, især gennem frihandelsaftaler med asymmetrisk markedsadgang, øget mobilitet og øget udveksling af mellemfolkelige kontakter. EU-Egypten Taskforce mødet i Cairo er fastlagt til 13.-14. november 2012.

I Libyen er lederen af partiet National Front, Mohamed al-Magariaf, blevet valgt til formand for nationalforsamlingen/statsoverhoved den 9. august 2012 og nationalforsamlingen har den 12. september valgt Mustafa Abushagur som ny premierminister. Der forhandles p.t. om den nye regering, der bl.a. forventes at fokusere på stabilisering af sikkerhedssituationen og igangsætning af forfatningsprocessen. I henhold til Libyens transitionskøreplan skal en ny forfatning vedtages i begyndelsen af 2013 efterfulgt af valg til det første parlament i løbet af sommeren 2013. EU spiller også en vigtig rolle i støtten til Libyens transition med vigtige indsatser indenfor bl.a. grænsekontrol og civilsamfund.

Den islamkritiske film "Innocence of Muslims" udløste i september protester i en lang række muslimske lande. Den mest alvorlige hændelse fandt sted i Libyen i form af et væbnet angreb den 11. september mod det amerikanske konsulat i Benghazi, hvor fire amerikanere deriblandt ambassadøren blev dræbt. De libyske og amerikanske myndigheder er i gang med at undersøge sagen herunder forbindelser til terrorgrupper. Filmen udløste protester i en lang række andre lande og har ført til demonstranternes angreb på vestlige ambassader i Egypten, Tunesien, Yemen og Sudan. Efterfølgende har den franske satireavis Charlie Hebdo udgivet satiriske tegninger om Profeten Muhammed og reaktionerne på filmen. Mange lande har udsendt fordømmelser af angrebene i Benghazi og på vestlige ambassader. Særligt muslimske lande og organisationer har fordømt filmen. Der har hidtil ikke været nogen direkte kobling til Danmark (tegningesagen), men Danmark er flere gange blevet nævnt i beskrivelser af tidligere fornærmelser mod muslimer.

3. Formål og indhold

Formålet med en drøftelse af Syrien vil være at diskutere den seneste markante forværring af situationen bl.a. med fokus på FN's Generalforsamling. Der forventes vedtagelse af rådskonklusioner, og endvidere kan der blive tale om vedtagelse af yderligere sanktioner. Udviklingen i Egypten vil blive drøftet med udgangspunkt i præsident Morsis besøg i Bruxelles den 13. september 2012. I forhold til Libyen forventes sikkerhedssituationen og transitionsprocessen drøftet. Endelig vil der evt. være en lidt bredere drøftelse af reaktionerne på den islamkritiske film.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Syrien forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En stramning af sanktionsregimet over for Syrien må dog alt efter sanktionernes konkrete udformning forventes at have statsfinansielle konsekvenser i

forbindelse med myndighedernes administration af notifikations- og autorisationsregimer og forbud for såvel produkter samt finansielle overførsler. En forordning implementeres og håndhæves efter den gældende ressortfordeling mellem de danske myndigheder. Omfanget af eventuelle ekstra administrationsudgifter vil afhænge af sanktionernes indvirkning på samhandlen med Syrien. Der henvises til gældende bestemmelser i Budgetvejledningen om statsfinansielle konsekvenser af EU-sager, idet det bemærkes, at bestemmelserne ikke udelukker senere gebyrfinansiering, i lighed med nuværende Iran-sanktioner.

De øvrige spørgsmål ventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed blandt medlemslandene om en drøftelse af Syrien og mulighederne for øget international pres samt vedtagelse af yderligere stramninger af sanktionsregimet mod Syrien, såfremt volden og repressionen fortsætter. Der forventes ligeledes enighed blandt medlemslandene om en drøftelse af situationen i Libyen og Egypten. I forhold til den islamkritiske film forventes også enighed blandt medlemslandene.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en drøftelse af situationen i Syrien. Danmark støtter fortsat en stærk FN-rolle i bestræbelserne på at finde en politisk løsning på konflikten og bakker op om den nye særlige repræsentant for FN og den Arabiske Liga Lakhdar Brahimis arbejde. Danmark er fortsat en af de største humanitære bidragsydere og støtter desuden bestræbelser på at bistå oppositionen og det syriske folk i planlægningen af den transitionsperiode, der vil følge, når Assad-regimet falder. Danmark arbejder for, at skyldige i grove menneskerettigheds- overtrædelser stilles til ansvar. Endelig bakker regeringen op om en styrkelse af EU's sanktioner, så længe volden og repressionen fortsætter. Regeringen støtter en drøftelse af situationen i Libyen, herunder EU's fortsatte støtte til transitionsprocessen. Regeringen støtter en drøftelse af udviklingen i Egypten. Danmark fordømmer i skarpest mulige vendinger drabet på amerikanske diplomater i Libyen samt alle angreb og krænkelser af diplomatiske missioner. Danmark tager desuden skarpt afstand fra enhver hensigt om at provokere og opildne til uroligheder, der måtte ligge bag den islamkritiske film.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Spørgsmålet om Syrien og Libyen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (udenrigsanliggender) den 23. juli 2012 (skriftlig forelæggelse).

Spørgsmålet om Egypten har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 25. juni 2012.

2. Iran

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Iran er på dagsordenen i lyset af de manglende diplomatiske fremskridt dels i EU3+3 forhandlingerne og i IAEA. Rådet ventes i opfølgning på diskussioner på det uformelle udenrigsrådsmøde den 7.-8. september at opnå enighed evt. i form af en rådsafgørelse om yderligere forstærkede sanktioner mod Iran.

2. Baggrund

Iran er på dagsordenen i lyset af de manglende diplomatiske fremskridt dels i EU3+3 forhandlingerne og i IAEA. Der er bred enighed i det internationale samfund om, at de manglende diplomatiske fremskridt nødvendiggør et øget pres på Iran.

Det tredje forhandlingsmøde mellem EU3+3 (UK, Frankrig, Tyskland, USA, Rusland, Kina) og Iran fandt sted i Moskva den 18. og 19. juni 2012. Efterfølgende møder har ikke frembragt egentlige resultater. Der er desværre fortsat ikke tegn på, at Iran er parat til reelt at bevæge sig i forhold til de af EU3+3 i Bagdad fremsatte krav om; 1) stop for berigelse af uran til 20 %, 2) lukning af Fordow-anlægget og 3) fjernelse af allerede beriget uran fra Iran. Den Høje Repræsentant er på vegne af EU3+3 i fortsat kontakt med Iran for at fortsætte forhandlingsprocessen.

IAEA udtrykker generelt stor skuffelse over ikke at have opnået enighed om en såkaldt "struktureret tilgang" til afklaring af de mulige militære dimensioner af Irans atomprogram. I IAEA generaldirektørens rapport af 30. august 2012 konstateres det derfor: at ingen konkrete resultater har kunnet opnås vedrørende afklaringen af mulige militære dimensioner af det iranske atomprogram. Samtidig konstateres, at uran-berigelsesaktiviteterne, herunder op til 20 pct., fortsættes og udvides. Disse berigelsesaktiviteter synes yderligere at understrege, at der kan være militære hensigter bag atomprogrammet. I opfølgning på rapporten vedtog IAEA's Styrelsesråd en kritisk resolution fremlagt af E3+3-landene om Irans atomprogram.

3. Formål og indhold

Rådet ventes med henblik på at lægge yderligere pres på det iranske regime for at komme til forhandlingsbordet at opnå enighed evt. i form af en rådsafgørelse om vedtagelse af forstærkede sanktioner overfor Iran.

Den endelige sanktionspakke er endnu ikke fuldtud fastlagt, men forstærkningen af sanktionsregimet ventes særligt at omfatte den iranske finansielle sektor transport-, og energisektoren, samt produkter, som kan indgå i det iranske atomprogram.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen må alt efter sanktionernes konkrete udformning forventes at have statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med myndighedernes administration af notifikations- og autorisationsregimer og forbud for såvel produkter samt finansielle overførsler.

Den kommende sanktionsforordningen implementeres og håndhæves efter den gældende ressourcefordeling mellem de danske myndigheder. Omfanget af eventuelle ekstra administrationsudgifter vil afhænge af sanktionernes indvirkning på samhandlen med Iran. Regering vil i lighed med vedtagelse af tidligere sanktioner søge at gebyrfinansiere dele af de eventuelle ekstra administrationsudgifter. En endelig stillingtagen hertil vil dog afhænge af den endelige udformning af de nye sanktionsbestemmelser.

Forslaget vil i relation til erhvervslivet have økonomiske konsekvenser i forhold til virksomheder inden for de berørte sektorer. De ventede tiltag mod den iranske finansielle sektor må endvidere vurderes at have konsekvenser for gennemførelsen af lovlig samhandel med Iran.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være tilslutning til en vedtagelse af yderligere tiltag rettet mod Iran, der sikrer en robust og effektiv forstærkning af sanktionsregimet. Dog pågår fortsat drøftelserne om sanktionernes nærmere udformning og indfasning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen fastholder opbakningen til to-sporstilgangen, hvor sanktioner kombineres med vilje til forhandling med Iran. I lyset af de manglende diplomatiske fremskridt tilslutter regeringen sig behovet for at lægge øget pres på Iran for at få landet til forhandlingsbordet, herunder i form af forstærkede sanktioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sanktionsregimet overfor Iran i anledning af atomsagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg den 18. januar 2012 forud for Rådets afgørelse 2012/35/FUSP af 23. januar 2012 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran.

Udviklingen i Iran-atomprogrammet har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 22. juni 2012 til orientering.

3. Mali/Sahel

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Med udgangspunkt i det nyligt afholdte højniveaumøde om Sahel i forbindelse med FN's Generalforsamling EU's Sahel-koordinators nylige besøg i regionen samt udenrigsrepræsentant Ashtons opfølgning på rådsmødet i juli, forventes Rådet at drøfte den politiske, sikkerhedsmæssige og humanitære situation i Mali og de afledte effekter i Sahel-regionen. Der forventes vedtaget Rådskonklusioner.

2. Baggrund

Situationen i Mali efter militærkuppet den 22. marts 2012 er fortsat ganske uklar og flydende. Efter massivt pres fra det internationale samfund, ikke mindst den vestafrikanske regionale organisation ECOWAS, lykkedes det i august 2012 at få udnævnt en bredere funderet transitionsregering. Der påhviler den nye regering et stort ansvar: Dels vil den skulle udarbejde og fremlægge en køreplan for overgangsperioden frem mod afholdelse af præsident- og parlamentsvalg, dels vil den skulle håndtere situationen i Nordmali, hvor rebelgrupper (flere med forbindelser til Al-Qaida i Islamisk Maghreb (AQIM)), fortsat kontrollerer over halvdelen af Malis territorium. Transitionsregeringen har endnu ikke leveret på nogle af delene. Militærjuntaen spiller fortsat en fremtrædende rolle i regeringen og synes at øve en betydelig indflydelse på premierminister Diarrá. Den mere uafhængige præsident Traoré vurderes at stå svagt i regeringen. Den maliske regering anmodede den 4. september formelt om ECOWAS' støtte til at håndtere udfordringerne i det nordlige Mali, men anmodede ikke – som ellers aftalt under tidligere forhandlinger – om ECOWAS støtte til at beskytte centrale forfatningsmæssige institutioner i hovedstaden. ECOWAS har bl.a. i forbindelse med en briefing i FN's Sikkerhedsråd udtrykt skuffelse over den maliske henvendelse og har i et svarbrev til Malis præsident gjort det klart, at en ECOWAS-mission ikke vil være effektiv med mindre Mali accepterer en række konkrete tiltag, herunder deployering af ECOWAS-styrker i hovedstaden.

ECOWAS har påtaget sig en ledende rolle ift. en løsning på situationen i Mali – som også anerkendt af FN's Sikkerhedsråd - men indsatsen vanskeliggøres af organisationens begrænsede kapacitet, ligesom det ikke altid har været helt ligetil at finde fodslaget mellem AU og ECOWAS. Burkina Faso spiller p.t. som ECOWAS udpeget mægler en ledende rolle i forhandlingerne vedrørende Mali (både i Nord og i den politiske proces i Bamako). ECOWAS vil have behov for politisk opbakning fra AU og en beslutning i FN's Sikkerhedsråd for at iværksætte en indsats, der vil skulle bygge på støtte fra lande uden for regionen. En sådan støtte kunne være i form af logistik, satellitovervågning, luftstøtte, osv. AU har derfor anmodet FN's Sikkerhedsråd om mandat til indsættelse af sikkerhedsstyrker, og Sikkerhedsrådet vedtog den 5. juli en resolution, som udgør første etape i retning af en mulig autorisation til en militær styrke foruden eventuelle sanktioner. Resolutionen er vedtaget med henvisning til FN-pagtens kapitel VII, idet Sikkerhedsrådet dermed eksplicit betragter situationen i Mali som en trussel mod international fred og sikkerhed. En endelig autorisation af en militær styrke i Sikkerhedsrådet afventer mere konkrete oplysninger om mandat, styrkesammensætning osv.

For at støtte en bredere konfliktforebyggende indsats vurderes det nødvendigt, at det internationale samfund både bilateralt og multilateralt hjælper med at styrke regionens overordnede strategiske planlægning af humanitære, udviklingsmæssige, sikkerhedsmæssige og politiske indsatser. I forbindelse med FN's netop afholdte Generalforsamling afholdtes et særlig Sahelhøjniveaumøde. FN's Sikkerhedsråd har bedt generalsekretæren om at fremlægge en integreret FN strategi for Sahel-regionen, hvilket endnu ikke er sket. Der er i FN mangel på enighed om retningen for Sahel-regionen, og FN udfordres også af ikke at have en fælles politisk FN-tilstedeværelse i Sahel. Der var under højniveaumødet bred enighed om den alvorlige situation i regionen samt støtte til udnævnelsen af en særlig FN-repræsentant for Sahel.

Fra EU's side ser man fortsat med stor alvor på situationen. Mali og Sahel blev drøftet på rådsmødet for udenrigsanliggender den 23. juli, hvor EU's høje repræsentant Ashton blev anmodet om at fremkomme med konkrete forslag til, hvorledes man fra EU's side kunne støtte den kommende valgproces, den forventede indsættelse af en ECOWAS-styrke, en restrukturering af militæret, ECOWAS' mæglingsindsats samt accelerere implementeringen af Sahel-strategien. Kommissionsformand Barroso modtog den 18. september en anmodning fra Malis præsident og premierminister om støtte til befrielse af det nordlige Mali, der er tæt på identisk med henvendelsen fremsendt til ECOWAS (jf. ovenfor). Emnet blev drøftet på det uformelle forsvarsminister-møde den 26.-27. september, hvor der var generel enighed om, at EU måtte engagere sig yderligere i Mali. Det ventes, at EU på rådsmødet og i den kommende tid vil drøfte, hvordan man skal forholde sig til henvendelsen fra Malis præsident og premierminister.

3. Formål og indhold

Med udgangspunkt i det nyligt afholdte højniveaumøde om Sahel i forbindelse med FN's Generalforsamling, EU's Sahel-koordinators nylige besøg i regionen samt udenrigsrepræsentant Ashtons opfølgning på rådsmødet i juli, forventes Rådet at drøfte den politiske, sikkerhedsmæssige og humanitære situation i Mali og de afledte effekter i Sahel-regionen. Der forventes vedtaget Rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes bred opbakning til Rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark støtter op om Rådskonklusionerne, som kan ventes vedtaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for mødet Rådet (udenrigs-
liggender) den 23. juli 2012 (skriftlig forelæggelse).

4. Østlige Partnerlande: Hviderusland, Georgien og Ukraine

KOM-dokument forefindes ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte situationen i Hviderusland, Georgien og Ukraine. Drøftelsen af Hviderusland finder sted i lyset af det netop overståede parlamentsvalg den 23. september samt en planlagt revurdering af EU's sanktioner. Der ventes ikke en ændring af sanktionerne. Der ventes endvidere en drøftelse af udviklingen i Georgien efter parlamentsvalget den 1. oktober. Situationen i Ukraine forud for parlamentsvalget og landets forhold til EU vil eventuelt også blive drøftet. Der ventes vedtaget rådskonklusioner vedrørende Hviderusland.

2. Baggrund

Den 23. september blev der afholdt parlamentsvalg i Hviderusland. Valget blev boykottet af oppositionen og blev efterfølgende kritiseret af internationale observatører, for ikke at leve op til internationale standarder. Der blev bl.a. konstateret alvorlige brud på en række grundlæggende rettigheder som muligheden for frit at ytre sig, organisere sig og opstille til valg. Danmark deltog i OSCE/ODIHR's valgobservationsmission med to langtidsobservatører samt otte korttidsobservatører. Sanktionerne vil på rådsmødet være genstand for en planlagt revurdering i EU-regi inden deres udløb i oktober 2012. EU's sanktioner består af rejserestriktion og indefrysning af midler for 243 enkeltpersoner, økonomiske sanktioner rettet mod 32 udvalgte virksomheder samt en våbenembargo.

Den 1. oktober afholdtes parlamentsvalg i Georgien. Valget resulterede i en overraskende sejr til oppositionskoalitionen Georgian Dream under ledelse af Bidzina Ivanishvili. Den siddende præsident Saakashvili fra regeringspartiet United National Movement har erkendt nederlaget. Det er første gang i Georgiens historie, at en siddende regering har erkendt et nederlag ved valgene. Der er derfor tale om et vigtigt skridt for det georgiske demokrati. De internationale valgobservatører har noteret sig fremskridt i gennemførelsen af valgproceduren, om end der fortsat blev konstateret visse mangler i forhold til internationale standarder. Valgkampen var præget af en hård og til tider konfrontatorisk tone mellem regeringspartiet og oppositionskoalitionen. Endvidere var der demonstrationer op til valget efter offentliggørelse af videooptagelser, der dokumenterede tortur af indsatte i et fængsel i Tbilisi. EU og Georgien har siden 2010 indgået i forhandlinger om en politisk associeringsaftale og siden 2012 om en dyb og omfattende frihandelsaftale. Der hersker en vis usikkerhed om Georgian Dream's ønske om fortsat at udbygge Georgiens forhold til EU og andre vestlige institutioner.

Situationen i Ukraine forud for parlamentsvalget den 28. oktober er præget af de politisk motiverede retssager mod en række fremtrædende oppositionsmedlemmer. I slutningen af 2011 blev en associeringsaftale og en dyb og omfattende frihandelsaftale færdigforhandlet med EU. EU har imidlertid meddelt, at man først vil tage stilling til en eventuel underskrivelse og ratifikation af aftalekomplekset efter valget.

3. Formål og indhold

Fokus vil være på en vurdering af situationen i Hviderusland efter valget samt en revurdering af sanktionerne. Der ventes en uændret forlængelse af sanktionerne i et halv til et helt år. Drøftelsen af Georgien vil fokusere på en vurdering af situationen i landet efter parlamentsvalget den 1. oktober. En eventuel drøftelse af Ukraine vil omhandle situationen forud for parlamentsvalget og forholdet til EU.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generel bred opbakning til en forlængelse af sanktionerne overfor Hviderusland. Endvidere er der bred enighed om vurderingen af situationen i Georgien, herunder behovet for at der sker en konsolidering af det georgiske demokrati. Der er samtidig bred opbakning til forhandlingerne om en associeringsaftale og en dyb og omfattende frihandelsaftale. I forhold til Ukraine er der generel enighed om, at situationen med de politisk motiverede retssager er bekymrende.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark har fordømt de hviderussiske myndigheders fremfærd mod oppositionen, journalister, civilsamfundsrepræsentanter m.fl. og har støttet op om indførelsen af EU-sanktioner. Danmark er klar til at forlænge sanktionerne mod Hviderusland for dermed at lægge øget pres på myndighederne for at frigive og rehabilite de personer, der er tilbageholdt af politiske grunde. Danmark støtter Georgiens fortsatte tilnærmelse til EU samt budskabet om at sikre en konsolidering af demokratiske principper efter valget. I forhold til situationen i Ukraine deler Danmark EU's bekymring over de politisk motiverede retssager mod en række medlemmer af oppositionen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (udenrigsanliggender) den 23. juli 2012 (skriftlig forelæggelse).

5. ASEM topmødet

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der afholdes ASEM topmøde (ASEM 9) i Vientiane, Laos den 5.-6. november 2012. Danmark vil under topmødet være repræsenteret ved statsministeren. Topmødet ventes at munde ud i to erklæringer; en om styrkelse af partnerskab for fred og udvikling (Vientiane-erklæringen) og en Chair's Statement om ASEM's syn på aktuelle globale spørgsmål. Derudover bliver en hovedbegivenhed den formelle optagelse af Norge, Schweiz og Bangladesh som nye medlemmer af ASEM, som herefter vil bestå af 51 medlemmer, inklusiv EU og ASEAN som institutioner.

2. Baggrund

ASEM (Asia-Europe Meeting) er et interregionalt forum for dialog og samarbejde mellem EU's medlemslande, Norge, Schweiz, en række asiatiske lande (Thailand, Singapore, Malaysia, Indonesien, Vietnam, Brunei, Laos, Burma, Cambodja, Filippinerne, Kina, Japan, Sydkorea, Indien, Pakistan, Mongoliet samt Bangladesh), Australien, New Zealand og Rusland. ASEM er et af de centrale, multilaterale samarbejdsfora mellem Europa og Asien og har eksisteret siden 1996. Hvert andet år er der topmøde for stats- og regeringscheferne, og i de mellemliggende år holdes der udenrigsministermøder. Det seneste topmøde (ASEM 8) blev afholdt i Bruxelles i oktober 2010 og havde deltagelse af statsministeren. Det næste topmøde (ASEM 9) afholdes i Laos i november 2012 med deltagelse af statsministeren.

Emnerne på dagsordenen for topmødet er bl.a. 1. økonomiske og finansielle spørgsmål, herunder grøn økonomi og reform af de internationale finansielle institutioner, 2. globale spørgsmål, herunder ikke-spredning og nedrustning, energi- og fødevarerikkerhed, 3. regionale spørgsmål, herunder udviklingen i Asien og i Europa samt 4. socialt og kulturelt samarbejde. Topmødet vil munde ud i to erklæringer: Vientiane-erklæringen om styrkelse af partnerskab for fred og udvikling samt det vanlige "Chair's Statement" om ASEM's syn på aktuelle globale spørgsmål. Samtidig vil en hovedbegivenhed på ASEM 9 være den formelle optagelse af Norge, Schweiz og Bangladesh som nye medlemmer af ASEM. Norges og Schweiz' optagelse i ASEM er banebrydende, da det er første gang ASEM udvides på europæisk side med ikke EU-medlemmer. Efter optagelsen af Norge, Schweiz og Bangladesh består ASEM af 51 medlemmer, inklusive EU og ASEAN som institutioner.

3. Formål og indhold

EU's udenrigsministre ventes at drøfte status for forberedelserne af topmødet, herunder evt. fremskridt i forhandlingerne om udkast til de to erklæringer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er enighed i EU om prioriteterne for ASEM-topmødet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på ASEM-samarbejdet som et vigtigt dialogforum mellem Europa og Asien om globale spørgsmål af fælles interesse. Danmark har ved alle ASEM topmøder været repræsenteret ved statsministeren.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

6. Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling og herunder EU's rolle i fredsprocessen samt udviklingen i de palæstinensiske områder.

2. Baggrund

Forhandlingssituationen er fastlåst mellem de to parter, der ikke har ført direkte forhandlinger siden efteråret 2010. Det internationale samfund med USA og EU i spidsen har ikke kunnet ændre på dette. På den baggrund fortsætter situationen på jorden med at udvikle sig i en for en tostatsløsning ugunstig retning gennem de israelske bosættelsesaktiviteter, der i stigende grad vanskeliggør muligheden for en sammenhængende og levedygtig palæstinensisk stat. I tilknytning til bosættelserne finder der husfordrivninger og -ødelæggelser sted forud for bosættelsesaktiviteter, ligesom bosættervold mod palæstinensere er et stigende problem.

Danmark og EU arbejder for at få genoptaget fredsforhandlingerne inden for rammerne af Kwartettens erklæring af 23. november 2011. I den forbindelse fokuserer EU i erkendelse af den fastlåste situation i fredsprocessen på at operationalisere de politiske budskaber fra EU-rådskonklusioner. EU's udenrigsministre har med formuleringerne i rådskonklusionerne den 14. maj 2012 sendt et klart signal om, hvor vigtigt det er med et stærkere perspektiv for tostatsløsningen. Her står de israelske bosættelsesaktiviteter centralt. Det er EU's mål, med disse specifikke konklusioner som værktøj, at arbejde for at vende udviklingen, både politisk og på jorden, så udsigterne til en forhandlet tostatsløsning forbliver på bordet. Konklusionerne er udtryk for en opstramning af EU's politiske holdning, og regeringen vil aktivt arbejde for at gennemføre den udtrykte EU-holdning i praksis.

Der forventes i forbindelse med en drøftelse af gennemførelsen af EU's politik bl.a. en drøftelse af Område C, der er det område på Vestbredden, hvor Israel ikke blot har det militære ansvar, men også det civile. Området, der udgør ca. 60 pct. af Vestbreddens areal, overtages i stigende grad af Israel og forlades tilsvarende af palæstinensere og selvstyret. Udviklingen i området vil i stigende grad vanskeliggøre en levedygtig tostatsløsning. Forsoningsprocessen mellem Fatah og Hamas er fortsat gået i stå. Vanskelighederne er såvel mellem Fatah og Hamas som mellem fraktioner internt i Hamas.

På FN's Generalforsamling fremkom præsident Abbas i sin tale den 27. september 2012 med to opfordringer til det internationale samfund; dels at FN's Sikkerhedsråd vedtager en resolution indeholdende hovedlinjerne for en løsning af den israelsk/palæstinensiske konflikt, dels at Generalforsamlingen inden indeværende generalforsamlingssession (dvs. inden 16. september 2013) ophøjer Palæstinas status til "observatør stat" fremfor, som nu, observatør-enhed. Såfremt der bliver tale om fremlæggelse af en resolution i Generalforsamlingen, der skal opgradere Palæstinas status som anført, vil regeringen arbejde for, at flest mulige EU-lande og nordiske lande vil kunne stemme ja til resolutionen. Konkret kan regeringen ikke på forhånd tage stilling til, hvordan

den vil forholde sig, før en tekst måtte foreligge, og der er nærmere klarhed over forhandlingssituationen.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling i regionen, herunder hvorledes EU sammen med USA bedst kan støtte fredsprocessen. Der forventes en drøftelse af bosættelsesproblematikken og udviklingen i de palæstinensiske områder, særligt i det såkaldte område C. Der forventes ligeledes en drøftelse på baggrund af forløbet af FN's Generalforsamling.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om behovet for en fortsat aktiv og bredspektret EU-indsats i samarbejde med internationale og regionale aktører med det hovedsigte at støtte fredsforhandlinger.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter fuldt ud en aktiv rolle for EU i samarbejde med relevante internationale partnere, herunder i særdeleshed den amerikanske administration. Målet med EU's bestræbelser er, i samarbejde med det internationale samfund, at understøtte fredsforhandlingerne. Grundstammen herfor - en to-stats løsning og en omfattende regional fred - har ikke ændret sig. Fra dansk side støtter man det palæstinensiske selvstyres arbejde med stats- og institutionsopbygning. Fra dansk side tager man afstand fra de israelske bosættelsesbeslutninger og ser gerne en samlet EU-holdning i forhold hertil, herunder for så vidt angår situationen i område C. Fra dansk side kan man ikke tage stilling til en eventuel resolution om opgradering af palæstinensisk status i FN, før en tekst måtte foreligge, og der er nærmere klarhed over forhandlingssituationen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. maj 2012.